

ročamo vsem izletnikom Boh. jezera. Z neverjetno malimi izdatki so si naši malčki ogledali najkrajše del naše lepe jugoslovanske domovine, k čemur je pripomogel največ gospod hotelir s svojo darežljivo roko. Še enkrat stotera hvala in na svidenje drugo leto! — Šolsko vodstvo v Šmartnem pod Šmarno goro.

— **Sprejmeta se 2 deklici**, predvsem siroti in popolnoma zdravi, v starosti 10 do 12 let, za svoji na dve kmetiji. — Pojasnila daje tov. Blaž Jurko, šolski vodja na Razboru P. Loka pri Zidanem mostu.

— **Šolski izlet**. Otroci osnovne šole v Dobličah in na Mavrlenu pri Črnomlju so priredili dne 20. maja majniški izlet k Trem Faram. Veselje 70 otrok je bilo nepopisno, saj se je večina prvič vozila z vlakom. Trud je pozabljen — ostali so le lepi spomini na izlet in vse one, ki so s svojo prijaznostjo pripomogli do lepega uspeha. Iskrena zahvala g. dr. Matjašiču v Metliki, ki je brezplačno pomagal ponesrečenemu dečku, G. vodju K. Barletu in obema tovarišicama pa naj veljajo besede preprostega otroka: »G. vodja metliške šole nas je prijazno sprejel in nam postregel; za nas je bil lep dan!

— **Tovariši, ki jim je na srcu tudi izvenšolsko delovanje** med narodom, se opozarjajo na v stalno nameščenje razpisano učiteljsko mesto v **Petrovčah**, kjer je za samce na razpologo čedno brezplačno stanovanje, Petrovčce, ležeče v prijazni Savinjski dolini tik ob železnici Celje-Velenje. I uro pešhoda od Celja oddaljeno, je Celjanom priljubljen izletni kraj.

Ponatis rešenja.

Rešenja v prepisu, ki jih potrebuje vsaka učna oseba kot priloge (dokazila) pri prošnjah za povišice, pri pritožbah na ministrstvo prosvete in na državni svet itd., je založila Učiteljska tiskarna. Cena — 50 Din.

Učiteljski pravnik.

— **Š Prošnja za povišico položajne, osnovne plače ali stanarine:**

Predmet: Prošnja za V povišico (položajne plače, osnovne plače in stanarine.)

Takse prosto po čl. 128. uradniškega zakona in čl. 6., tčk. 9. zakona o taksah in pristojbinah.

Ministrstvo prosvete

Osnovna nastava

Beograd.

Podpisani učitelj v sem bil preveden z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. z dne v grupo kategorije položajne plače Din na stopnjo osnovne plače Din letno in na Din letne stanarine, ker sem imel ob prevodu dne 1. septembra 1923 dovršenih 14 let, 11 mesecev in 15 dni efektivne službe.

Dokaz: Rešenje min. prosvete O. N. br. 11.018. 28. februarja 1924 v ovelovljenem prepisu, pod A. (Formularji za prepise rešenja se dobe že tiskani v Učiteljski tiskarni v Ljubljani, Glej oglaš!)

Ker služim brez presledka od prvega nastopa službe z dne leta, sem dovršil z dnem

Dne 24. maja pa zopet nastopijo polnoštevilno v Ljubljani ter jim ob tej priliki želimo kar največ uspeha.

Kakor čujemo, namerava pevski zbor nastopiti daljšo turnejo in sicer na jug naše domovine. Poletite med naše brate in sestre — razgrinjajte svoj bogati program na široko ter jih navdušujte z našo pesmijo.

V. Sch.

Koncert v Ljubljani. V soboto, 24. t. m. nas je obiskal pevski zbor ženskega učiteljskega iz Maribora. Na kotodvoru ga je pričakovala številna mladina obeh naših učiteljskih, ženske realne gimnazije in več njihovih profesorjev; med njimi smo opazili tudi pevskega očeta, g. ravnatelja Hubada, skladatelja Adamiča in Lajovica ter lepo število članov pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice s svojim pevovodjo Kumrom. Iskren sprejem, pozdravni nagovori, cvetje, navdušenje.

Zvečer ob 8. uri je občinstvo napolnilo filharmonično dvorano. Na odru je vzorno-disciplinirano nastopil pevski zbor nad 70 brhkih učiteljskih. Sveži, pomladni glasovi strogo poslušnih pev.

. službeno leto in mi pripade povišica grupe položajne plače. Din stopnje osnovne plače letnih Din in stanarine, letnih Din, od dne naprej.

Zadostil sem predpisu čl. 48. in 59. zakona o civilnih uradnikih glede ocene ob napredovanju.

Prosim, da se mi izda rešenje o povišici položajne plače v grupo z letno plačo Din, osnovne plače na stopnjo z letno plačo Din in pripadajočo stanarino letnih Din, ker sem dne dovršil službenih let, prosim za ureditev teh povišic v zmislu člena 106., drugi odstavek zakona o civilnih uradnikih.

Podpis.

— **Š Zračunavanje naturalnih stanovanj po čl. 39 čin. zak. Učiteljsko društvo za mariborski š. okraj** želi, da se prevzamejo v komisije za ocenjevanje vrednosti naturalnih stanovanj učiteljstva razun uradnikov okrajnih davčnih oblasti še zastopniki uradov stanovanjskih najemnikov, kr. š. svetov in prizadeti šol. voditelji, odnosno prizadeta učna oseba. Na vsak način pa po en oblastni sanitetni organ in en organ drž. gradbene sekcije. Primerjaj zv. XIX. 16 stara izdaja in zv. III. 41 nove izdaje, posebno važno še za tiste, ki jim zaradi inkompetentnosti stanovanja plačuje kr. š. svet odškodnino za to. — Glej tudi odlok štaj. dež. š. sveta z dne 25. V. 1904 št. 5476.

Pri postopanju bi se naj oziralo na sledeče točke: 1. ali so uveljavljeni vsi principi glede kompetentnosti stanovanja šol. voditelja po dosedaj še veljavnih predpisih. — Pripomnim, da datirajo ti predpisi po zakonu z dne 4. febr. 1870 in so torej v nekaterih točkah zastareli. Pred izbruhom vojne je bil pripravljen načrt štajer. učiteljstva glede natur. stanovanj, vendar zaradi vojne ni bil več predložen dež. odboru. — 2. Stanje zidovja in strehe. — Poznam učiteljsko stanovanje, pravo razvalino, kjer skozi razpoko v zidu lahko porineš roko. V deževnem vremenu, ali kadar se sneg tali, teče skozi strop v sobo. — 3. Stanje vrat, podov, oken, zim. oken in polk. kljuke, zatvornice, okovi. 4. Peči. 5. Štedilniki, pečnice, vodni kotliči, izlivi. 5. Stranišča. — Poznam šole, ki iz njih nikdar ne izgine straniščni smrad, ki je že tipičen na podeželskih šolah. — V gornjih Halozah je šola, ki na straniščih nima niti vrat!

Sicer pa, če smo »po selima« vsi v III. draginjskem razredu, se morajo tudi vsa stanovanja tega drag. razreda enotno oceniti na eni in isti podlagi, če tudi je ta način krivičen, kakor so krivični tudi drag. razredi. Kjer pa bi se prosta stanovanja ocenila zelo visoko, se mora takoj vložiti prošnja za višji drag. razred.

Pa še to: po § 159 zakona o dohodarini se nam zaračunava vrednost prostega stanovanja. Sedaj nam bo še enkrat zaračunjena pri stanarini, torej je vrednost stanovanja itak izplačana državi, da si nam ga ni dala ona, temveč šol. občina v »prosto« uporabo!

L. Šijanec, predsednik.

— **Š Kako postopati pri izdavanju izkazov o napredku.** Da ravnamo pri izdavanju izkazov o napredku v smislu »Zakona o taksah in pristojbinah« ter njega »Pravilniku«, je najbolje, da bele-

ki so med njimi najbolj ugajali lepi, polni nizki alti, Energična roka dirigentke, učiteljice petja, gđ. Ervine Ropasove je ženski pevski zbor vodila z vso sigurnostjo in prepredatno točnostjo; dvo-glasne in deloma četverglasne zbor sta z vso fino diskretnostjo spremljali na klavirju in harmoniju gđ. Finžgarjeva in Zacherlova. Ves obsežni spored so pevke gladko proizvajale na pamet, kar je tudi mnogo.

Izvajanje posameznih pesmi je bilo seveda zavisno od učiteljice-dirigentke. In ravno o interpretaciji se ne morem povsem povoljno izraziti. Pri petju je jako mučno za uho čisto nepotrebno pretirano sekanje besed v zloge, premočni poudarki posameznih zlogov v besedah in kar hipno pojevanje glasu v naslednjih zlogih ali besedah. Naše uho bolj ljubi širokopotezno, vodoravno začrtano petje, ki v dinamiki neprisiljeno prehaja iz mirnih v močnejše ali obratno, iz silnih v bolj tihe glasove. Gđ. Ropasova naj v bodoče upošteva te dobromislečne nasvete, pa se ji gotovo ne bo več primerilo nepričakovano iznenadenje n. pr. ob koncu njenega četverglasnega žen-

žimo v izkaze koncem vsakega polletja sledeče:

1. Ako prejmemo 5 Din kolek, ga prilepimo koncem I. polletja (31. oktobra 1924) v prvo rubriko (podpis staršev — namestnikov), ob sklepu II. polletja pa v II. rubriko ter pritisnemo uradni pečat čez kolek in listino, ali napravimo valovito črto, ker kolek moramo uničiti.

2. Ako dobimo potrdilo o siromaštvu, beležimo: »Brez plačila takse po potrdilu županstva z dne štev.

3. Če ničesar ne predloži otrok, potem ne prepisemo redov iz matičnega lista v izkaz o napredku, ampak potegnemo v rubriki redov premo črto, na mestu za kolek pa pripomnimo: »Ker ni predložil (a) koleka, niti potrdila o siromaštvu, ni prejel (a) izkaza o napredku.«

4. Dobi ga šele, ko zadosti Zakonu o taksah, oziroma ko prosvetno ministrstvo izposluje izdavanje šolskih spričeval na osnovnih šolah brez plačil taks, kar je z ozirom na vznemirjenost ljudstva ter ogromnega občinskega dela nujno potrebno. — M. Brezovar.

— **Š Prošnje za razpisana mesta** je sestavljati in opremiti po starem načinu. Po čl. 12. činov. zak. morajo sestaviti prošnje samo oni, ki stopijo prvič v državno službo, torej novinci. V prošnjah naj se v naslovu izogiba nekdanim izrazom: visoki, slavni itd. Prošnjam je priložiti priloge, označene v razpisu v Ur. listu in v »Učit. Tovarišu«. Prošnje je kolekovati s 25 Din, priloge a 2 Din; ako je priloga nižje kolekovana, je treba kolekovino dopolniti do 2 Din.* Vzorec prošnje:

Ministrstvu prosvete

Beograd.

Podpisani(-na) N. N. [stalni(-na)] učitelj(-ica) v prosim za podelitev razpisanega stalnega učnega mesta v

Priloge:

1. Službena razpredelnica pod A.
2. Izpričevalo zrelosti pod B.
3. Izpričevalo usposobljenosti pod C.
4. Dekret prvega nameščenja pod Č.
5.

V dne

Podpis.

* Kompetenti, ki še nimajo stalnega mesta, morajo priložiti tudi uradno zdravniško izpričevalo.

Vestnik upokoj. učiteljstva.

— **up Društvo upokojenega učiteljstva Slovenije** vabi vse učitelje, katerim se po novi uredbi veleva s 65 leti stopiti v pokoj, da se oglašijo za pristop v naše društvo. Društvo izplačuje lepe podpore. Dedič ali vdova dobi dvakrat toliko dinarjev kot šteje takrat društvo članov. Da ne bo prepozno, skrbimo za se in za svoje! Prevideli so že vsi tovariši in radi vstopajo skupno s svojimi gospami v naše društvo. Društvo upokojenih učiteljev Slovenije se dobro širi in napreduje. Naznaniti moramo, da imamo pravili članov v Prekmurju, na Štajerskem, Gorenjskem, Dolenjskem, celo v Beogradu in v Italiji. Tudi podporni člani se nas vedno spominjajo. Naklonjene nam banke so darovale društvu že več tisočakov in celjsko učiteljsko društvo 150 Din. Prisrčna jim hvala! — Opomniti nam je, da so dandanes pošne pristojbine drage in ne moremo korespondirati kot prej.

skega zbora »Ptičice«, ko je občinstvo — da si radodarno — popolnoma opustilo vsako odobravanje. Smo pač pričakovali še nadaljevanje te pesmi.

Dve točki sporeda je izvajala koncertna violinistka-umetnica, ga Brandlova, ki je pokazala svojo izredno, virtuosno spretnost na violini ter žela burno odobravanje za svojo čisto intonacijo in globokočuteno igro.

Med prvim delom koncerta je gosp. ravnatelj Jug v imenu Zveze kulturnih društev v izbranih, toplih besedah pozdravil pevski zbor bodočih učiteljic ter jih bodril — povdarjajoč državljansko misel — k uspešnemu delovanju za procvit naše mlade, lepe, bogate kraljevine. G. ravnatelj Voglar se je zahvalil njemu. Glasbeni Matici in vsem organizatorjem tega koncerta. Naše učiteljske matulantke so obsile svoje kolegije s cvetjem.

Lep koncert ostane v prijetnem in trajnem spominu posebno naši mladini, ki je zapuščala dvorano z najugodnejšim vtiskom, odkritim odobravanjem in glasno pohvalo. — c.

ko smo pošiljali dopisnice za 4 vinarje, sedaj stane pismo 4 krone in dopisnica 2 kroni! Toliko kot poštnina stane, računamo lahko eno podporo, en prispevek! Zato pošiljamo od društvu v odprtem pismu črke, brez besedila. Vsi člani naj se odzovejo. — Za društvo upokojenega učiteljstva Slovenije s sedežem v Ljubljani. Mestni trg št. 3, M. Breznik, tajnik.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potem Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, štev. 6.

Nove knjige in druge publikacije.

— kpl. Kresničice. Karafiat, Za male in velike otroke. Iz češčine prevedel dr. Fr. Bradač, Založila Učiteljska tiskarna, Ljubljana 1924. Cena trdo vezani, ilustrirani knjigi 20 Din.

— kpl. L. Andrejev: »Črne maske«. Poslovenil Josip Vidmar. Splošna knjižnica št. 26 v Ljubljani 1924. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Cena broš. Din 12., vez. Din 17.

Ocene.

— k Kresničice. Karafiat, Za male in velike otroke. Iz češčine prevedel dr. Fr. Bradač, Založila Učiteljska tiskarna, Ljubljana 1924. Cena trdo vezani, ilustrirani knjigi 20 Din.

Učiteljska tiskarna nam je dala baš, ko začno letati in svetiti kresnice, prekrasno mladinsko knjigo, ki je izšla v češčini že v številnih izdajah, pri raznih založnikih, ilustrirana in neilustrirana. Ni ga Ceha, ki bi ne bil čital te knjige, ki bi se je ne spominjal z največjim veseljem in s hvaležnostjo za prijetne ure, ki jih je preživel ob njej. »Kresničice« so lep romaneček iz življenja kresnic, pisan s toliko ljubeznijo in nežnostjo, da očara otroško dušo in gane odraslega čitatelja. Kako krasno slika rodinsko življenje, rodinsko slogo in srečo! Mičnosti prizorov ni mogoče opisati s kratkimi besedami. Zato vzemi vsako knjigo samo v roke in uživaj! Pohvaliti moramo požrtvovalnost Učiteljske tiskarne, ki je dala knjigi prekrasno, lahko rečemo, doslej najlepšo opremo. Knjigo krasi nebroj slik in sličic domačega umetnika, ki je utisnil Kresničicam pristen slovenski značaj. Pozdravljamo »Kresničice« ne le za to, ker so pomnožile število dobrih mladinskih knjig, ki jih pri nas tako pogrešamo, ampak tudi zato, ker so ena najlepših mladinskih knjig, kar jih imamo. Upamo, da tudi pri nas ne bo družine, ki ne bi imela »Kresničice«. Cena 20 dinarjev je za lepo, bogato ilustrirano knjigo tako nizka, da si jo more vsakdo nabaviti.

— k Naloveški zvezek »Splošne knjižnice« prinaša v gladek Vidmarjev prevodu zanimivo in globoko dramo odličnega ruskega pisatelja Leonida Andrejeva, Črne maske. Delo, ki ga uprizarji tudi ljubljansko dramsko gledališče, je po zasnovi in izvedbi nekaj izrednega in posega v najgloblje globine človeške duše. To ni običajna gledališka roba, ampak je drama dobrega in zlega, kar pisatelj posebno poudarja na ta način, da glavni junak v nekem prizoru sam uniči svojega dvojnika, svoj lastni slabši jaz. Ker ni namen teh vrstic, da bi se podrobno spuščali v analizo in razmišljanje tega genialnega dela, opozarjamo samo toliko, da uprizaritvi na odru ne bo mogel s pridom slediti tisti, kdor ne bo dela prele prebral in se zaglobil vanj. »Črne maske« namreč niso zabavno berilo, ampak tehtna hrana, ki zahteva mnogo razmišljanja in poglabljanja od vsakega, ki hoče prodreti vse te globine in lepote. Lepo opremljena knjiga znači v naši prevodni literaturi znatno pridobitev in je vsem ljubiteljem dobre, resne in tehtne knjižice topla priporočila.

Naša gospodarska organizacija.

— g Ganglov kamen za učiteljski konvikt v Ljubljani. Tov. Alojzij Novak, strokovni učitelj na I. mestni deški meščanski šoli v Ljubljani, Din 100. Živel darovalec in nasledniki s Prul! — Tovarišice in tovariši iz Kostanjevice Din 25: darovali so vsak Din 5, in sicer: Brodnik Anton, Kobau Malči, Mesec Iva, Rugelj Zora in Zagorc Fran. Hvala! Lep vzgled učiteljskim zborom na večrazrednicah. — Učiteljski zbor v Šmarjeti na Dolen-

RUD. MENCIN:

Pedagoški zbornik in njegov kritik.*

V razgovoru s tovariši sem spoznal, da z mano vred marsikateri pričakuje in želi repliko na dr. Zgečevu kritiko. A kakor vidim, ne kaže v tem oziru se zanašati na druge. Govoriti hočem le v svojem imenu, ker ni nihče, prav nihče, opravičen jemati mnenje vsega učiteljstva v zakup. Le v vprašanju učiteljskega izobraževanja si lastim pravico, govoriti v imenu širšega kroga somišljenikov.

* Ta razprava je malo zastala, kakor več drugih dopisov v zadnjem času, zaradi nujnih informativnih poročil glede prevedbe na nove plače in zadeve, ki so s tem v zvezi. Glede predmeta listka stojimo na popolnoma objektivnem stališču čimširše liberalnosti svobodne kritike in želimo le, da se zadeva razčisti v interesu Pedagoškega Zbornika in Slovenske Šolske Matice ter da s tem izginejo vsa prikrita nezadovoljstva. — Uredn.